

Obsah

Úvod	11
1 Úvod do chirurgického ošetřovatelství (Renáta Zeleníková)	13
1.1 Charakteristika chirurgického ošetřovatelství	13
1.1.1 Činnosti všeobecných sester realizujících ošetřovatelskou péči v chirurgických oborech	16
1.1.2 Role všeobecné sestry pracující v chirurgických oborech	21
1.2 Chirurgické obory	22
1.3 Základní terminologie používaná v chirurgických oborech	23
2 Předoperační péče (Eva Janíková)	26
2.1 Charakteristika předoperačního období	26
2.2 Rozdělení předoperačního období	26
2.2.1 Dlouhodobá příprava pacienta na operaci	26
2.2.2 Krátkodobá příprava pacienta na operaci	34
2.2.3 Bezprostřední příprava pacienta na operaci	36
2.2.4 Předoperační příprava při urgentní operaci	37
2.2.5 Ošetřovatelské diagnózy v předoperačním období	37
3 Intraoperační péče (Eva Janíková)	40
3.1 Základní chirurgické nástroje a instrumentování v průběhu operace	42
3.2 Druhy anestezie	44
3.3 Ošetřovatelské diagnózy v intraoperačním období	45
4 Pooperační péče (Eva Janíková)	47
4.1 Monitorování pacienta v prvních 24 hodinách po operaci	47
4.2 Pooperační komplikace	49
4.3 Překlad pacienta na standardní oddělení	54
4.4 Ošetřovatelské diagnózy pro pooperační období	57
5 Péče o rány (Eva Janíková)	64
5.1 Definice a rozdělení ran	64
5.2 Hojení ran	65
5.2.1 Faktory ovlivňující hojení ran	65
5.3 Ošetřovatelská péče o ránu	68
5.3.1 Prostředky k fázovému ošetřování ran	72
5.3.2 Odběr biologického materiálu z rány	72
5.3.3 Debridement nehojících se ran	73
5.3.4 Terapeutické materiály u nehojících se ran	75
5.3.5 Dokumentace rány	79
5.3.6 Kompresivní terapie	80
6 Psychická podpora pacientů v chirurgických oborech (Renáta Zeleníková)	83
6.1 Předoperační úzkost a strach	83

6.1.1	Měřicí nástroje na hodnocení strachu a úzkosti	86
6.1.2	Intervence na redukci předoperační úzkosti a strachu	87
6.2	Narušený obraz těla	91
7	Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu onemocnění štítné žlázy (Renáta Zeleníková)	95
7.1	Anatomicko-fyziologický úvod	95
7.2	Základní charakteristika onemocnění štítné žlázy	95
7.3	Klinický obraz	97
7.4	Diagnostika	97
7.5	Léčba	98
7.5.1	Typy chirurgických výkonů na štítné žláze	99
7.5.2	Nové technologie v chirurgii štítné žlázy	99
7.5.3	Komplikace specifické pro operace štítné žlázy	99
7.6	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	101
7.7	Intraoperační období	102
7.8	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	102
7.8.1	Překlad pacienta	102
7.8.2	Monitorování pacienta po operaci	102
7.8.3	Kontrola bolesti, aplikace analgetik	103
7.8.4	Péče o operační ránu a drény	103
7.8.5	Péče o vyprazdňování a výživu	103
7.8.6	Prevence komplikací	104
7.8.7	Plánování propuštění, edukace pacienta	104
8	Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu onemocnění prsu (Eva Janíková)	107
8.1	Anatomicko-fyziologický úvod	107
8.2	Vybraná onemocnění prsu řešená chirurgicky	107
8.2.1	Zánětlivá onemocnění prsu	107
8.2.2	Nádorová onemocnění	108
8.3	Karcinom prsu	108
8.3.1	Epidemiologie a demografická data	108
8.3.2	Etiopatogeneze	109
8.3.3	Klinický obraz karcinomu prsu	111
8.3.4	Diagnostika karcinomu prsu	111
8.3.5	Léčba karcinomu prsu – konzervativní, chirurgická	111
8.3.6	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	114
8.3.7	Intraoperační období	115
8.3.8	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	115
8.3.9	Plánování propuštění, edukace pacienta	119
8.3.10	Prevence karcinomu prsu	119
9	Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu onemocnění plic (Renáta Zeleníková)	122
9.1	Anatomicko-fyziologický úvod	122
9.2	Primární plicní nádory	123
9.2.1	Etiologie bronchogenního karcinomu	125

9.2.2	Klinický obraz bronchogenního karcinomu	126
9.2.3	Diagnostika bronchogenního karcinomu	127
9.2.4	Léčba bronchogenního karcinomu	127
9.3	Sekundární plicní nádory	128
9.4	Operace plic	128
9.5	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	129
9.5.1	Příjem a posouzení stavu pacienta	129
9.5.2	Zlepšení čištění dýchacích cest	131
9.5.3	Edukace pacienta	131
9.5.4	Zmírnění strachu a úzkosti	132
9.6	Intraoperační období	133
9.7	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	135
9.7.1	Překlad pacienta	135
9.7.2	Monitorování pacienta po operaci	135
9.7.3	Péče o dýchání	136
9.7.4	Kontrola bolesti, aplikace analgetik a dalších léků	137
9.7.5	Péče o operační ránu a drény	137
9.7.6	Péče o vyprazdňování a výživu	141
9.7.7	Hygienická péče a péče o další potřeby pacienta	142
9.7.8	Prevence komplikací	142
9.7.9	Plánování propuštění, edukace pacienta	145
10	Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu žaludku (Eva Janíková)	148
10.1	Anatomicko-fyziologický úvod	148
10.2	Základní charakteristika vybraných onemocnění žaludku vedoucích k chirurgické léčbě	148
10.2.1	Poranění	148
10.2.2	Vředová choroba	149
10.2.3	Volvulus žaludku	149
10.2.4	Zánětlivá onemocnění žaludku	150
10.2.5	Nádorová onemocnění žaludku	150
10.3	Chirurgické výkony prováděné na žaludku	150
10.4	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	152
10.5	Obezita	152
10.5.1	Etiologie obezity	153
10.5.2	Komplikace obezity	153
10.5.3	Diagnostika obezity	153
10.5.4	Léčba obezity	155
10.5.5	Chirurgická léčba obezity	156
10.5.6	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období bariatrické operace	157
10.5.7	Intraoperační období	158
10.5.8	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	159
10.5.9	Plánování propuštění, edukace pacienta	161
11	Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu onemocnění tlustého střeva (Eva Janíková)	164
11.1	Anatomicko-fyziologický úvod	164

11.2	Stručná charakteristika vybraných onemocnění tlustého střeva vedoucích k chirurgické léčbě	164
11.2.1	Vrozené vady tlustého střeva	164
11.2.2	Zánětlivá onemocnění tlustého střeva	165
11.2.3	Nádorová onemocnění tlustého střeva	166
11.3	Karcinom tlustého střeva	166
11.3.1	Epidemiologie a demografická data	166
11.3.2	Etiopatogeneze karcinomu střeva	166
11.3.3	Klinický obraz karcinomu střeva	167
11.3.4	Diagnostika karcinomu střeva	167
11.3.5	Léčba – konzervativní, chirurgická	167
11.3.6	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	169
11.3.7	Intraoperační období	171
11.3.8	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	171
11.3.9	Plánování propuštění, edukace pacienta	176
11.4	Ošetrovatelská péče o stomie	176
11.4.1	Definice a rozdělení stomie	176
11.4.2	Indikace k založení stomie	177
11.4.3	Komplikace střevních vývodů	177
11.4.4	Pomůcky pro ošetření stomie	178
11.4.5	Postup výměny stomického sáčku	179
11.4.6	Výživa u pacienta se stomií	179
11.4.7	Další aspekty života stomiků	180

12 Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu

	onemocnění žlučníku (Renáta Zeleníková)	182
12.1	Anatomicko-fyziologický úvod	182
12.1.1	Funkce mimojaterních žlučových cest	182
12.1.2	Následky cholecystektomie	183
12.2	Základní charakteristika vybraného onemocnění	183
12.3	Klinický obraz cholecystolitiázy	184
12.3.1	Komplikace cholecystolitiázy	185
12.4	Diagnostika cholecystolitiázy	185
12.5	Léčba cholecystolitiázy	187
12.6	Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	188
12.7	Intraoperační období	189
12.8	Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	190
12.8.1	Překlad pacienta	190
12.8.2	Monitorování pacienta po operaci	190
12.8.3	Kontrola bolesti, aplikace analgetik	190
12.8.4	Péče o operační ránu a drény	191
12.8.5	Péče o vyprazdňování a výživu	193
12.8.6	Prevence komplikací	193
12.8.7	Plánování propuštění, edukace pacienta	194

13 Ošetrovatelská péče o pacienta podstupujícího chirurgickou léčbu	
onemocnění jater (Renáta Zeleníková)	197
13.1 Anatomicko-fyziologický úvod	197
13.2 Základní charakteristika vybraného onemocnění	197
13.2.1 Benigní nádory jater	198
13.2.2 Primární maligní nádory jater	198
13.2.3 Sekundární maligní nádory jater	200
13.3 Klinický obraz	200
13.4 Diagnostika	200
13.5 Léčba	201
13.6 Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	204
13.7 Intraoperační období	205
13.8 Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	206
13.8.1 Překlad pacienta	206
13.8.2 Monitorování pacienta po operaci	206
13.8.3 Kontrola bolesti, aplikace analgetik	207
13.8.4 Péče o operační ránu a drény	207
13.8.5 Péče o vyprazdňování a výživu	207
13.8.6 Prevence komplikací	207
13.8.7 Plánování propuštění, edukace pacienta	209
14 Ošetrovatelská péče u pacienta podstupujícího amputaci	
dolní končetiny (Eva Janíková)	211
14.1 Vymezení pojmu	211
14.2 Stručná charakteristika vybraných onemocnění vedoucích k amputaci dolní končetiny	211
14.2.1 Nádorová onemocnění kostí	211
14.2.2 Ischemická choroba dolních končetin	212
14.2.3 Syndrom diabetické nohy	212
14.3 Invazivní chirurgické výkony prováděné na dolní končetině	215
14.4 Typy amputace na dolní končetině	215
14.5 Specifika ošetrovatelské péče v předoperačním období	216
14.6 Intraoperační období	217
14.7 Specifika ošetrovatelské péče v pooperačním období	218
14.7.1 Plánování propuštění, edukace pacienta	220
14.8 Protetika	221
Seznam použitých zkratk	224
Literatura	228
Souhrn / Summary	241

Přílohy	242
Příloha 1 Základní algoritmus chirurgické léčby karcinomu prsu	242
Příloha 2 Krokový diagram vyšetření v obezitologii	243
Příloha 3 Mapa péče u pacienta po tubulizaci žaludku	244
Příloha 4 Schéma diagnostiky a léčby kolorektálního karcinomu	245
Rejstřík	246